

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 8/7

15 հուլիսի 2014 թ.

Քննարկվեց «Արև» ԳԱ ՓԲԸ դիմում-գանգատը 2012 թ-ի ընթացքում ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ:

«Արև» ԳԱ ՓԲԸ գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ (այսուհետ հարկային տեսչություն) 2014 թ-ի ապրիլի 1-ին ծանուցել է «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ին այն մասին, որ վերջինս հիմնավորի 2012 թ-ին իր ԱԱՀ վճարող համարվելու փաստը ներկայացնելով համապատասխան փաստաթղթերի պատճեններ, կատարել օրենքի պահանջներից բխող ճշգրտումներ: Ի պատասխան այդ հարցադրմանը «Արև» ԳԱ ՓԲԸ թիվ 08/14 առ 17.04.2014 թ-ի գրությամբ ներկայացրել է օրենքով հիմնավորված պարզաբանումներ իրեն 2012 թ-ին ԱԱՀ վճարող համարելու վերաբերյալ: Ինչին ի պատասխան հարկային տեսչությունն իր թիվ 2770տվ, առ 16.06.2014 թ-ի գրությամբ հղում անելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածին հայտնել է, որ հարկային մարմնի կամ հարկային ծառայողի գործողությունները կամ անգործունեությունը կարող են գանգատարկվել հարկային մարմնի գանգատարկման հանձնաժողովին կամ բողոքարկվել դատարան:

Հաշվի առնելով վերը շարադրվածը ներկայացվում է «Արև» ԳԱ ՓԲԸ 2012 թ-ին ԱԱՀ վճարող համարելու վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությունից բխող հետևյալ պարզաբանումները:

1. Տվյալ դեպքում, «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանվել է հարկ վճարողի կողմից հարկային մարմին ավելացված արժեքի հարկ վճարող համարվելու (հանդիսանալու, հաշվառվելու) վերաբերյալ հայտարարություն ներկայացնելու պահանջ, որը «Արև» ԳԱ ՓԲԸ հարկային մարմին 2012 թ-ի հունվարի 18-ին ներկայացված «Որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառվելու և ավելացված արժեքի հարկ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին» հայտարարությամբ բովանդակային առումով կատարել է:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի համաձայն վարչարարություն իրականացնելիս վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով կամ մերժել նրանց որևէ իրավունք տրամադրելը, եթե նրանց վրա դրված պարտականությունները բովանդակային առումով կատարված են: Ընդ որում, և՛ ձև 71. ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ «Որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառվելու և ավելացված արժեքի հարկ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին», և՛ ձև 84. ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ «Ավելացված արժեքի հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ» հայտարարությունների ստացման արդյունքը նպատակային առումով նույնն է: Այն է՝ ՀԱՇՎԱՌԵԼ, ՀԱՄԱՐԵԼ կամ ՃԱՆԱՉԵԼ Հայտարարություններից որևէ մեկը ներկայացրած ընկերությանը Ավելացված Արժեքի Հարկ վճարող:

2. «Արև» ԳԱ ՓԲԸ կողմից «Որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառվելու և ավելացված արժեքի հարկ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին» հայտարարությունը հարկային մարմին ներկայացվել է դեռևս 2012 թվականի հունվարի 18-ին: Հայտարարության տրամադրումից հետո ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային տեսչության կողմից «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ին տրվել է հավաստագիր առ այն, որ «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ն 01.01.2012 թ-ից մինչև 2012 թ-ի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ հարկային մարմնում հաշվառված է որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող: Հետևաբար, «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ն վարչարարություն իրականացնող մարմնի կողմից ստացել է որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառված լինելու փաստը հաստատող համապատասխան փաստաթուղթ, որը և հիմք է հանդիսացել ընկերության համար իր հետագա գործունեությունը կազմակերպելու համար, այդ թվում՝ դուրս գրել հարկային հաշիվներ և ներկայացնել ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկներ: Ավելին, Ընկերությունը հարկային մարմինների կողմից ներառվել է

ԱԱՀ վճարողների ցանկում և ՀՀ մնացած տնտեսավարող սուբյեկտները ևս Ընկերությանը ճանաչել են որպես ԱԱՀ վճարող:

3. Եթե ընդունենք, որ ընկերությանը տրված հավաստագիրը տրվել է օրենքի խախտմամբ, ապա նույն մարմնի մի ստորաբաժանման սխալի հետևանքով, մյուս ստորաբաժանման կողմից ընկերությանը չեն կարող ծանրաբեռնել լրացուցիչ պարտավորություններով:

4. «Արև» ԳԱ ՓԲԸ կողմից հայտարարությունը հարկային մարմին ներկայացվել է դեռևս 2012 թ-ի հունվարի 18-ին: Հարկային տեսչության կողմից ծանուցումը /որով Ընկերությունը հնարավոր է ճանաչվի ավելացված արժեքի հարկ չվճարող/ կազմվել է 2014 թ-ի ապրիլի 1-ին: Եթե այնուամենայնիվ ընդունենք, որ Ընկերության կողմից ներկայացվել է Հայտարարության ոչ այն ձևը, որը պետք է ներկայացվեր ԱԱՀ վճարող համարվելու համար, ապա հարկային տեսչության Ծանուցումը հայտարարության ներկայացման հաջորդող երկու ամիսների ընթացքում կազմելու և ծանուցելու դեպքում, ընկերությունը կարող էր օգտվել իր իրավունքից և ներկայացնել «Ավելացված արժեքի հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ» ճշտված ձևը: Հաշվի առնելով, որ ՀՀ օրենսդրությամբ ԱԱՀ վճարող համարվող հայտարարությունների տվյալների ճշտության ստուգման ժամանակային սահմանափակում չկա, ուստի Ընկերությունը համարում է, որ հայտարարությունների տվյալների ճշտության ստուգման ժամանակահատվածը մինչև հարկային մարմինների կողմից Ընկերությանը որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու մասին հավաստագրի տրամադրման ժամկետն է, քանի որ այն տնտեսավարողի համար անցում է ավելի պարզ հարկման մեխանիզմից ավելի բարդին և հանգեցնում է վճարվող հարկերի ավելացմանը:

5. ՀՀ գործող օրենսդրությամբ միայն ԱԱՀ վճարող համարվելու համար է տնտեսավարող սուբյեկտը ներկայացնում հայտարարություն, որի հիման վրա էլ տնտեսավարող սուբյեկտը կարող է դառնալ, համարվել, հաշվառվել որպես ԱԱՀ վճարող, հետևաբար «Արև» ԳԱ ՓԲ կողմից ներկայացված հայտարարությունը հետապնդել է միայն մի նպատակ, դառնալ, համարվել, հաշվառվել որպես ԱԱՀ վճարող և Ընկերության կողմից կատարվող գործողությունները պետք է դիտարկել միայն այս տեսանկյունից: Այլապես, Ընկերության կողմից ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ներկայացնելը պատճառաբանված չի և անտրամաբանական է, հետևաբար հարկային մարմինների կողմից այն ընդունելը ևս:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Ընկերությունը խնդրում է Հանձնաժողովին հիմնավորված ճանաչել «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ի 2012 թ-ին ԱԱՀ վճարող լինելու փաստը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ «Արև» ԳԱ ՓԲԸ (այսուհետ նաև ընկերություն) կողմից 18.01.2012 թ-ին ներկայացվել է հայտարարություն «Որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու և ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին»: Նշված հայտարարության ներկայացմամբ «Արև» ԳԱ ՓԲԸ-ն 01.01.2012 թ-ից մինչև 31.12.2012 թ-ն իրեն համարել է ԱԱՀ վճարող, ինչը, սակայն, չի ընդունվել ՇենգաՎիթի ՀՏ կողմից, քանի որ ԱԱՀ վճարող համարվելու համար վերագրյալ հայտարարության փոխարեն ընկերության կողմից պետք է ներկայացվեր հայտարարություն «ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ»:

Խնդրո առարկա հարցի վերաբերյալ Հանձնաժողովն բազմիցս արտահայտել է իր դիրքորոշումը, որը կայանում է հետևյալում:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև օրենք) 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ ԱԱՀ վճարող է համարվում, մասնավորապես, որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող գրանցված իրավաբանական անձը՝ ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարությունում նշված օրվանից մինչև հայտարարությունում նշած տարվա ավարտը, բայց ոչ շուտ, քան հայտարարությունը ներկայացնելու հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրացուցային օրվանից, եթե անձը կարող է համարվել շրջանառության հարկ վճարող, սակայն իր հաշվառման վայրի հարկային մարմնին վերադաս հարկային մարմնի սահմանած ձևով գրավոր հայտարարություն է ներկայացրել ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ:

